

Capitolul III

Un eveniment editorial:

Volumul „Simpozionul Național, profesor dr. muzicolog Petre Brâncuși, ediția a X-a, 27 mai 2012, Târgu-Jiu” ...

În cadrul editurii „Măiastra” a apărut, în anul 2012, un volum remarcabil: „Simpozionul Național, profesor dr. muzicolog Petre Brâncuși, ediția a X-a, 27 mai 2012, Târgu-Jiu”. Mulțumesc domnilor Titu Pânișoară, Cristian Brâncuși și Laurențiu Popescu care au contribuit mult, foarte mult, ca acest profund volum să apară, cu eseuri foarte inspirate și în condiții grafice excepționale.

Înainte de a analiza acest opus, țin a preciza următoarele în legătură cu lupta eroică a colegului meu, doctor și muzicolog, Petre Brâncuși, împotriva stalinizării muzicii românești, în Societatea Română de Radiodifuziune, în Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor și în Opera Română din București. Ca și subsemnatul, colegul meu, Petre Brâncuși, face parte din „generația de aur”, a nemuritorilor creatori Nichita Stănescu, Nicolae Labiș și Tiberiu Olah.

În anul venirii, ca redactor șef, la Societatea Română de Radiodifuziune, această instituție, de o mare importanță în cultura țării noastre, a fost condusă, între anii 1948 - 1968, de staliști notorii, ca Matei Socor, Ovidiu Varga, Ada Brumaru și Radu Gheciu - cei care cenzurau, precum temuți inchișitori, toată activitatea culturală și politică a Radio-ului. Trebuie să precizez faptul, după care, între anii 1948 - 1968, au fost excluși, din importanta instituție menționată, sublimii maeștri: Theodor Rogalski, Dumitru D. Botez, Ion Vanica, Mircea Basarab, Paul Jelescu, Radu Șerban, Richard Bartzler, Bogdan Moroianu, Nicolae Coman, Dumitru Capoianu, în timp ce proletcultiști notorii au interzis multe, foarte multe eseuri, îndreptate contra „Realismului socialist”, propovăduit de sinistrul Jdanov - cel care a pus, la zidul infamiei, pe genialii compozitori sovietici Șostakovici, Prokofiev și Hacıaturian. Cu mult curaj, Petre Brâncuși a reabilitat pe foștii excluși - Theodor Rogalski, Dumitru D. Botez, Ion Vanica, Mircea Basarab, Paul Jelescu, Radu Șerban, Richard Bartzler, Bogdan Moroianu, Nicolae Coman, Dumitru Capoianu și pe cei trei, nemuritori creatori, mai sus citați - Șostakovici, Prokofiev și Hacıaturian.

M-a angajat în Societatea Română de Radiodifuziune, ca realizator de emisiuni, muzicale și literare, dându-mi „mână liberă”, să vorbesc în emisiuni despre Schönberg, Berg, Webern, Nono, Stravinsky, Dallapiccola, Roman Vlad, Bartok, Kodaly, Debussy, Ravel, Messiaen, Honegger, Mihalovici, Stan Golestan, Filip Lazăr și mulți alți creatori, care au intrat în istoria muzicii - românești și universale - încă din timpul vieții lor fecunde.

După era în care „Realismul socialist” predomina, a urmat o veritabilă destindere spirituală, datorită tovarășului Nicolae Ceaușescu, despre a cărui primă parte a dramaticei lui existente s-au conceput peste 2.000 de pagini emoționante. În toate capitalele planetei. (Istoria se face după documente, profunde și nu după resentimente...). El, tovarășul Nicolae Ceaușescu, mareșalul Tito și marele fiu al Cehoslovaciei - sublimul Dubcek - au intrat în tragica istorie a secolului XX, ca făcând parte, din triumviratul care a demascat, cu tărie și cu argumente, de necombătut, dictatura imperiului sovietic!

Din nefericire, după întoarcerea tovarășului Nicolae Ceaușescu din Extremul Orient, învins de siniștri staliniști ai „Pactului de la Varșovia” - dar susținut de teribilul antisovietic, tovarășul Mao - eroicul comunist naționalist, l-am numit, din nou, pe patriotul Nicolae Ceaușescu, demn fiu al unor minunați țărani săraci - a făcut unele concesii ideologice, dând naștere, la așa numita „minirevoluție culturală”. Atunci, foștii staliniști, din țară, au cerut, pedepsirea, aspră, a multor înzestrați redactori culturali din Radio. Tot atunci, Petre Brâncuși, i-a salvat, pe acești autentici muzicieni, care au pledat pentru „autonomia esteticului”.

Brâncuși și-a făcut o „abilă autocritică” ... urmărind un singur scop: salvarea celor mai valoroși muzicieni, pe nedrept considerați „adversari ai artei sonore românești și admiratori ai artei decadente, din vestul european” ...

Să nu uităm, că, în acele vremuri tulburi. într-o ședință ce a avut loc la conducerea P.C.R., tovarășul Leonte Răutu, a exclamat, isteric: - „Nu voi permite, niciodată ca-n România socialistă să se impună dezmățul ideologic din Iugoslavia și Polonia!

După aceste considerații care, niciodată nu au fost consemnate în a noastră muzicologie, voi genera o analiză a amintitului volum. Pentru început, voi prezenta programul de desfășurare a lucrărilor simpozionului din 27 mai, 2012, ora 10:

«Deschiderea lucrărilor simpozionului de către prof. dr. Mihaela Sanda Popescu.

- Alocuțiuni ale reprezentanților autorităților publice județene și locale.

1. Comunicări ale invitaților la Simpozion:

*Petru Rusu - realizator TVR, despre: „Petre Brâncuși - OMUL DE SUFLET, MUZICOLOGUL, PROFESORUL UNIVERSITAR ȘI OMUL DE RADIO - UN NUME DE REFERINȚĂ ÎN ISTORIA MUZICII ROMÂNEȘTI”.

*Viorela Filip - interpretă, textieră, profesor de canto-muzică ușoară la Școala populară de artă din București, compozitoare, membră a UCMR, membră WAFa, despre „Lecția perseverenței și a nerenunțării la vis” (text trimis simpozionului).

*Prof. Iulian Leventiu - inspector de specialitate la Inspectoratul Școlar Municipal București despre: „Și eu l-am avut profesor pe maestrul Petre Brâncuși - Miracolul orei de istorie a muzicii românești”.

*Conf. univ. dr. Carmen Manea - UNMB despre: „In memoriam Petre Brâncuși”.

*Prof. dr. Gheorghe Gorun - directorul Colegiului național „Spiru Haret” despre: „Haretistii gorjeni - discipoli ai prof. univ. dr. muzicolog Petre Brâncuși”.

*Prof. univ. dr. Cristian Brâncuși prezintă referatul: „Prof Petre Brâncuși” al prof. Radu Vasilescu - directorul Palatului Național al Copiilor București și considerații referitoare la simpozion.

*Prof. univ. dr. Grigore Constantinescu, fost asistent al prof. univ. dr. muzicolog despre: „Cu profesorul Petre Brâncuși la catedră”.

*Ing. Titu Pânișoară prezintă: „Istoria Simpozionului Național prof univ. dr. muzicolog Petre Brâncuși.

2. Program artistic

Programul de muzică cultă prezentat de Școala populară de Artă din Târgu-Jiu.

3. Evaluarea lucrărilor simpozionului

Înmânarea diplomelor de excelență din partea Primăriei și a Consiliului Local Târgu-Jiu, participanților care au contribuit la organizarea și desfășurarea lucrărilor simpozionului.

Cuvânt de închidere a manifestării, doamna prof. dr. Mihaela Sanda Popescu.»

Un amplu capitol este dedicat, preotului-profesor. martir Cicerone Paralescu - discipolul lui Haret și al haretismului.

Citind această întâmplare, de un tragism răscolitor, creată de profesorul Marin Colțan, îmi vine a-l „corecta” pe Marx, - cel care susținea că „istoria e, de fapt, istoria luptelor de clasă”, .. Și, îmi vine a spune, că, „istoria este o înlănțuire de crime!”

Dacă ucigașul Stalin a condamnat la moarte milioane de creștini, curați la suflet, ca ninsorile, într-un decembrie solemn, în numele lui Marx, „trioul rușinii”... - alcătuit din Roosevelt, Churchill și De Gaulle - după martirul Petre Țuțea - a ucis, prin vânzări satanice, de popoare, alte milioane de patrioți, în numele Mântuitorului, Domnul nostru Iisus Christos!

O... Doamne, Dumnezeu Doamne ... Câți oameni, de o indiscutabilă valoare, au fost exterminați, de siniștri exponenți, ai „lumii politichiei”... Și, gândurile îmi aleargă, la odiseea tatălui meu, Ioan Popovici - chirurgul de la Berzovia - ucis la 26 septembrie 1959 la închisoarea din Gherla, - o „Bastilie transilvană” ... Acolo, în „cimitirul săracilor”, trupul părintelui meu, a fost aruncat, într-o groapă comună, având același sfârșit cu genialul Federico Garcia Lorca, omorât de slugile dictatorului Franco. Meditând la lugubra întâmplare, îmi vine a „melodia”, cu tristețe, pe cuvintele:

- „Eu cred că rămășițele pământești, amestecate la un loc cu cele ale celor, care, în aceleași zile, au avut, aceeași soartă, s-au unit cu pământul, pe care, cei doi martiri, atâta l-au iubit, într-o completă solidaritate de durere și destin, cu poporul său...”

În continuare voi expune părerile foștilor elevi ai regretatului profesor universitar, dr. Petre Brâncuși.

Să încep cu Petre Rusu:

«Ca director muzical al Radioteleviziunii, mi-a deschis drumul spre cunoaștere și formare prin posibilitatea de a audia, pe baza legitimației de student la Conservator, toate concertele și recitalurile susținute de formații muzicale ale Radioteleviziunii și ale celor invitate în sala de pe strada Nuferilor. Așteptam nerăbdători pauza sau finalul concertului pentru a-l saluta cu deosebitul respect convenit pe maestrul nostru într-ale istoriei muzicii nu numai românești ci și universale, pentru schimbul de păreri (nu veți crede, dar de la egal la egal, de parcă am fi avut experiența muzicologică a Domniei-Sale) despre manifestarea muzicală din acel moment. Am învățat multe, mai ales că am fost sfătuiți să nu ne limităm la concertele și recitalurile din Sala Radio; trebuia să pășim pe treptele Ateneului Român și să ascultăm Orchestra Filarmonicii „George Enescu”, trebuia să ascultăm muzică înregistrată pe magnetofon la Biblioteca Centrală din București. Și ne-a fost de mare folos celor care i-am urmat sfaturile.»

Un cuvânt, emoționant, l-a avut doamna Carmen Manea, cu trimiteri la corelația dintre muzică și poezie:

«Prin efortul nostru comun, al celor implicați în simpozionul omagial Petre Brâncuși, sperăm să valorificăm o parte dintre contribuțiile sale profesionale și

umane de excepție; după modelul proustian, vom avea bucuria de a transforma timpul pierdut în timp regăsit, de a putea privi încrezători spre viitor, prin preluarea modelelor trecutului în activitatea actuală. Vom face distincție între ce a însemnat fiecare eveniment, detaliu, exemplu personal al distinsului muzician cândva, ce semnifică acestea în prezent și ce impact pot avea ele în viitor.

În opinia noastră, elaborarea unor materiale de acest fel constituie o modalitate particulară de a găsi cheia potrivită care deschide poarta propriei disponibilități intelectuale și artistice; răsucită cu inteligență, ea ne conduce în universul investigat pe care îl readuce în atenție, ajutându-ne să-l gândim din nou, să-l repovestim, să-l reevaluăm, să-l redimensionăm. Maestrul Brâncuși a lăsat un tezaur inestimabil generațiilor care au urmat; Domnia Sa va rămâne în memoria celor care l-au cunoscut și cu care a colaborat un exemplu de generozitate, de disciplină și pasiune pentru nobila profesie. Modelul său îl vom reclădi în ființa noastră, îl vom împleti cu tot ce avem mai bun în noi și îl vom transmite studenților noștri.

Când tipologia personalităților secolului XX și a epocii actuale va fi cadastreată și se vor stabili ierarhiile la cotele lor efective, calitățile profesionale și umane ale Maestrului Petre Brâncuși vor străluci în deplina lor lumină în peisajul culturii muzicale românești. Pentru noi și pentru generațiile viitoare, Domnia Sa rămâne un model de conștiință, de exigență și probitate profesională, de modestie și de dăruire de sine dusă până la sacrificiu.»

Nu mai puțin expresiv este și cuvântul domnului Gheorghe Gorun: «Ziceam ... de la celebrul profesor Paralescu, trecând prin cel de la Liceul pedagogic, Lucia Crăciun, amintită de domnul inginer Titu Pânișoară, de altfel sufletul acestor zece ediții ale simpozionului, la Vasile Cioroianu, la Ion Muciora, la foarte tânărul Laurențiu Popescu care este, în acest moment, profesor de muzică și dirijorul coralei „Ad Astra”... corală și coruri ale colegiului, ale liceului, ale Școlii Normale care s-au afirmat într-o mulțime de competiții. Dacă ne-am duce și mai departe cu ceea ce au făcut absolvenții liceelor pedagogice în satele în care ei au mers, activitate culturală, activitate corală deosebită și este în dreapta mea, deși el este mult mai de stânga decât mine (amuzament în prezidiu și în sală), profesorul Ion Sanda, valea Jaleșului, Arcani, Câmpofeniul și toate acestea sunt încărcate de culturalitate, de activitate muzicală pe care dascălii, absolvenții ai Școlii Normale, ai Liceului Pedagogic, unii dintre ei contemporani la liceu, făcând parte din același lustru cu maestrul Brâncuși, au dus în satele respective cultura, muzica și toate celelalte. Ne mai socotim discipoli ai maestrului prin prietenia care ne leagă, pe mine în principal, dar și pe cei de la „Spiru Haret” de profesorul universitar Cristian Brâncuși, oaspetele nostru de onoare,

care a venit în nenumărate rânduri la noi împreună cu domnul inginer Titu Pânișoară, inclusiv când ne-a făcut donația de care vă vorbeam, să vadă ce avem, cum avem, cum ne descurcăm. Și, în sfârșit, stimați domni, stimate doamne și domnișoare, ne leagă de Cristian Brâncuși, și mi-a plăcut extraordinar de mult, confesiunea apăsată, emoțională și emoționantă a domnului Pânișoară, ne leagă acest spirit al manifestării prin cultură. Alaltăieri, 25 mai, a fost la Târgu-Jiu pentru prima oară, parada liceelor și colegiilor din Târgu-Jiu, o inițiativă a domnului primar Florin Cârțumaru pe care l-am felicitat de multe ori, și tocmai suntem în campanie electorală și eu sunt contracandidatul său și e rău că-l tot laud... (amuzament în sală) așa...o inițiativă a domnului primar care a însemnat prezentarea tuturor liceelor și trecerea lor prin oraș, de la Piața Prefecturii, poate mulți dintre dumneavoastră ați luat parte, teatrul acesta, Calea Eroilor, Poarta Sărutului etc. până la Sala Sporturilor pentru că ploua și am schimbat locația. Ei bine, singurii elevi care au parcurs traseul cântând în permanență imnul colegiului, au fost cei de la „Spiru Haret”, de la Colegiul Național „Spiru Haret”. (voci din sală: foarte frumos, bravo!). Suntem, prin urmare discipoli mijlociți ai maestrului! »

Distinsa artistă, Viorela Filip, ne-a încântat prin cele scrise, cu multă sensibilitate: «Am învățat că viața este o oportunitate în care fiecare primește un timp limitat și o șansă să demonstreze pentru care motiv se află aici, acum. Am folosit fiecare zi și tind să cred că viața nu mi-a fost trecere în zadar, pentru că au existat mari oameni care mi-au marcat destinul și calea.

Nu sunt suficiente cuvinte prin care să-mi exprim recunoștința pentru darul de suflet pe care l-am primit de-a lungul a patru ani de studenție, cu zile de neuitat, de la maestrul Petre Brâncuși.

Sunt convinsă că așa cum tatăl meu, Stelian Filip, era mândru de mine (deși, foarte rar mi-o spunea), maestrul Petre Brâncuși era foarte mândru de fiul său, Cristian Brâncuși, pentru devenirea sa artistică de excepție, pentru frumusețea și bogăția sa sufletească, pentru noblețea caracterului și, de ce nu, pentru faptul că îi seamănă, atât de mult, ilustrului său tată.

Dacă mi-ar fi stat în putere, aș fi încercat să cumpăr nemurirea pentru maestrul Petre Brâncuși și, desigur, și pentru părinții mei dragi, trecuți, de puțină vreme, în lumea umbrelor și a tăcerii veșnice.

Lumina pe care mi-a dăruit-o maestrul, cu fiecare cuvânt, cu fiecare curs de istorie a muzicii, stăruie și astăzi în mintea mea; nu este doar lumină, este un anotimp al luminii care rămâne ancorat în portul inimii mele prin indiferent câte alte anotimpuri exterioare voi mai trece, și, asta grație maestrului Petre Brâncuși.»

Distinsa violonistă, Corina Bura - o admirabilă interpretă a muzicii mele, a expus următoarele în materialul trimis simpozionului:

«Despre muzicologul Petre Brâncuși se poate afirma că intuia valoarea artistului și că, pentru stimularea acestuia sau măcar pentru prezentarea lui în poziția meritată, făcea gesturi surprinzătoare care contraziceau atitudinea sa considerată rigidă (extinsă la aspectele poziției sale profesionale și politice, întotdeauna înalte). Fără a intra într-un alt capitol care a fost foarte important pentru viața muzicală românească, dacă privim sine ira et studio, din portretul muzicologului se poate extrage ideea că, luând în considerare și contextul social-istoric, în termenii epocii respective cursul de istoria muzicii românești a beneficiat de o abordare presărată cu elemente de modernitate, care și-au arătat eficiența în multiple cazuri și că acestea au avut o influență cât se poate de pozitivă în viața și cariera științifică a tinerilor care s-au dedicat ulterior muzicologiei și nu numai.»

Cel mai reprezentativ exponent al „jazz-ului românesc”, fostul meu elev, Florian Lungu, eseist și compozitor plin de talent, ne-a spus, următoarele:

«Cu bune și rele, îl rememorez pe muzicologul și directorul Petre Brâncuși ca pe un om de caracter, extrem de serios, echilibrat și de o mare vitalitate. Grație modalităților sale de a coordona colectivul, ei bine, în perioada în care a dirigit destinele Redacției Muzicale nu am avut parte de „cutremure” mari, conflicte de muncă, probleme deosebite. Când era obligat să răspundă în fața mai marilor epocii, stăpâna fără echivoc situația, întrucât chiar știa totul pe dinafară. Fiind un personaj de bună credință, consider că nici un partener cu adevărat sincer nu a avut ceva a-i reproșa.»

Strălucitorul orchestrator, Ion Dobrinescu a consemnat următoarele:

«În fine, am ajuns în anul IV, în care studiam Istoria Muzicii Românești cu profesorul Petre Brâncuși. Era o personalitate recunoscută, autor a numeroase cărți și studii în acest sens. Din păcate, starea sănătății sale s-a înrăutățit brusc și nu am mai avut șansa de a-l avea ca Maestru. După mulți ani însă, lucrând la Radioul public, am fost nevoit să caut resurse pentru programele muzicale românești. Atunci am găsit și folosit titlurile semnate de profesorul Petre Brâncuși. Am apreciat atunci, cu experiența maturității, verbul limpede și stilul concis, precum și rigoarea matematică a scrierilor sale. Trebuie să mărturisesc că noi, redactorii de radio, preferăm drept sursă de informare titlurile semnate de Domnia Sa, volumelor mult mai detaliate sau, dimpotrivă, mult prea schematice ale altor autori. Ele reprezintă calea ideală a echilibrului, cale pe care Petre Brâncuși a știut să o urmeze și în viață, cu demnitate și profesionalism. Este motivul pentru care imaginea sa va rămâne permanent în memoria mea afectivă ca un mare

Om și Pedagog, un slujitor de frunte al Muzicii românești într-o perioadă istorică nu tocmai ușoară.»

Unul dintre cei mai realizați muzicologi din dramaticul secol XX, din România - l-am numit, pe fratele meu de suflet, Grigore Constantinescu, cel care, cu o profundă interiorizare, a accentuat că:

«Săptămânile trecute s-a desfășurat la Tg-Jiu cea de a X-a ediție, jubiliară, a Simpozionului național Petre Brâncuși. În sala primitoare a Teatrului dramatic „Elvira Godeanu”, elita intelectuală a municipiului s-a întâlnit cu cei invitați să vorbească, în comunicările lor, despre tema indicată de organizatori pentru actuala ediție, și anume: „discipolii profesorului universitar dr. Petre Brâncuși”. Firește, de-a lungul îndelungatei sale activități didactice, la catedra de Istoria muzicii universale și românești a Universității Naționale de Muzică din București, profesorul a avut numeroși discipoli. Ca întotdeauna, cei care i-au continuat învățăturile, în perimetrul muzicii românești, sunt doar cei legați prin varii aspecte de evoluția culturii, creației și vieții noastre artistice. Dintre aceștia, au fost invitați acum vorbitori aparținând mai multor direcții, fie din televiziune, învățământului universitar, organizarea învățământului liceal. Începutul Simpozionului a fost marcat de către principalul inițiator al acestei manifestări, inginerul Titu Pănișoară, fost primar al municipiului. Am urmărit astfel, într-o prezentare elocventă, panoramarea participărilor și temelor abordate în edițiile anterioare, o dezbatere asupra problemelor de organizare care au precedat simpozionul propriu-zis, moderat de prof. dr. Mihaela Sanda Popescu. Reținem dintre autorii de comunicări portretul schițat de muzicologul și teleastul Petre Rusu, anumite amintiri sintetizate de profesorul inspector Iulian Levențiu și dirijorul Radu Vasilescu. Un amplu material, „In memoriam Petre Brâncuși”, a fost susținut de pianista conferențiar universitar dr. Carmen Manea. În același context am vorbit despre deceniul al șaptelea, când am fost colaboratorul profesorului Petre Brâncuși la catedra de Istoria muzicii românești. Din partea corpului profesoral din Târgu-Jiu, mesajul a fost susținut de către directorul Colegiului național „Spiru Haret”, prof. dr. Gheorghe Gorun.»

Un capitol, de profundă muzicalitate, poartă titlul: „Monumente ale culturii muzicale românești”. Divinul critic literar, George Călinescu a susținut că alegerea unui citat este un act estetic! Pentru eternitate, menționăm fragmentul, din acest capitol: «Din întunecata, legendara patrie a lui Orfeus și Thamvris, pe fondul credințelor și obiceiurilor tracice, din ecourile acelor cornicines și tubicines, cum apar pe Columna lui Traian și pe metopele de la Adam-Klissi, din această atmosferă arhaică a unei adorații divine a muzicii răsună un ecou, până azi, în concepția muzicală a omului pământului românesc.»

Nu pot a nu reproduce fragmentul legat de acel „neorenascentist”- de sublimul academician Răzvan Theodorescu, neîntrecutul comentator al trecutului cultural al românilor:

«În jurul anului 1600 se produc interferențe specifice între arta moldavă și cea munteană, surprinse în asemenea termeni de Răzvan Theodorescu atunci când se referă la arta aulică: „Deloc paradoxal, ultimele decenii ale veacului XVI-lea și cele dintâi ale celui următor - ca două etape distincte, dar unite printr-o sumă de tendințe culturale ce permit a se vorbi de «momentul 1600», înaintea unei împrejurări ce va fi proprie primelor trei sferturi de secol XVII, într-o lume românească despre care se poate spune fără teama de a greși că se înnoia acum, păstrând unele tradiții medievale însemnate, spre deosebire de secolele precedente ce atârâseră aproape complet de tradiția bizantină medievală în ciuda prezenței unor înnoiri: am în vedere ceea ce voi numi de aici înainte pentru cea mai mare parte a acestui veac - «înnoirea moldovenească» și «tradiționalismul muntenesc», fațete diferite și complementare ale fenomenului de civilizație românească, explicabil prin condiții ale politicii și prin legături culturale cu ariile învecinate [...]; legăturile politice din timpul efemerei stăpâniri a lui Mihai Viteazul și alternările de voievozi între Iași și București odată cu Radu Mihnea - au contribuit la receptarea pe sol moldav a unor noutăți din arhitectura munteană învecinată, în timp ce dramaticele împrejurări prin care a trecut Țara Românească a doua zi după dispariția Viteazului, noua epopee militară în fruntea căreia a stat un Radu Șerban, jafurile la care a fost supus pământul românesc dintre Carpați și Dunăre, apropierea geografică a Imperiului otoman cu tot ce decurge de aici - au micșorat pentru un timp emulația culturală și activitatea ctitoricească la miazăzi de munți, ducând - acolo unde și atunci când se înălțau încă monumente - la o receptare aproape stereotipă a procedeele tehnico-decorative ale veacului abia încheiat. »»

Concluzii:

Din cele expuse reiese că, muzicologul și profesorul universitar, dr. Petre Brâncuși a fost mult iubit de elevii săi. În cadrul Societății Române de Radiodifuziune, am putut să-l cunosc mai bine. El m-a angajat, ca redactor muzical, pentru emisiunile muzicale, după ce, la examenul, pentru a intra în constelația profesorilor, din Conservatorul „Ciprian Porumbescu”, am fost respins, prin voturile unor „culturnici”, împreună cu alți colegi - i-am numit pe distinșii muzicieni Gheorghe Firca și Octavian Nemescu. „Culturnicii” au fost trecuți, într-un con de umbră; nimeni nu îi mai pomenește, în contextul lumii melodiei, pe fond spiritual românesc, în schimb, Gheorghe Firca, Octavian Nemescu și subsemnatul,

putem să susținem, că am făcut o carieră muzicală, contribuind mult, la acel enescian „mers spre mai bine”, al ramurei Euterpei din cultura neamului dac-roman, din secolele 20 și 21. Așa cum am consemnat, în libretul operei mele - „Statornicie” singura operă românească, închinată epocii sublimului martir Constantin Brâncoveanu - subliniez: - „dușmanii-s apa tulbure, care trece, iar creatorii, cu adevărat patrioți, sunt pietrele care rămân” ...

Revenind la regretatul maestru, Petre Brâncuși, pot spune, dintr-o inimă senină, ca „o risipă de luceferi” ... că „până voi fi pulbere sub turmele mărunte”, îi voi rămâne recunoscător, pentru faptul, după care, în vremuri triste pentru mine, m-a înscris în rândurile redactorilor muzicali din Radiodifuziunea Română, pe care a condus-o cu o ardentă dăruire.

El rămâne un tulburător admirator al artei noastre sonore, sever, dar cu suflet înalt și drept, care ar putea „melodia” pe cuvintele, divinului Horatîu: „Exegi monumentum aere perennius”!

**Doru Popovici, Comandor al Italiei
București, 25 III 2013**